

Dosarul nr. 3ra-1208/22
2-20116593-01-3ra-21112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Sergiu Marian, reprezentat de avocatul Oleg Popovici împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea de a emite actul administrativ individual favorabil

împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 2 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 21 septembrie 2020, Sergiu Marian, reprezentat de avocatul Oleg Popovici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Biroul Asociați de Avocați „Just” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că a activat în cadrul BAA „Just” în calitate de avocat, în perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014, fiind efectuate defalcări ale contribuțiilor de asigurări sociale, care potrivit informației CNAS nu au fost incluse în Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale (REVIND), deoarece de către BAA „Just” nu a fost depusă declarația persoanei asigurate forma REV-5.

A precizat că potrivit informației verbale a administrației BAA „Just” și a unor înscrisuri (ordine de plată), defalcările contribuțiilor de asigurări sociale pentru dânsul, în perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014, au fost efectuate.

A menționat că interpelarea reprezentantului său nr. 109 din 31 august 2020, prin care a fost solicitată de la BAA „Just” informația despre prezentarea la CNAS a declarației persoanei asigurate REV-5 și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014, în privința lui, a rămas fără răspuns.

La 31 iulie 2020, prin intermediul reprezentantului său a solicitat de la CNAS introducerea în stagiul de cotizare a termenului de activitate în calitate de avocat în cadrul BAA „Just”, în perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014.

Prin scrisoarea CNAS din 17 august 2020, recepționată la 19 august 2020, dânsul a fost informat că în vederea soluționării litigiului dat este necesar ca BAA „Just” să prezinte declarațiile persoanei asigurate REV-5 pentru perioada nominalizată.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 9 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale, art. 164, 189, 224 Cod administrativ.

A solicitat anularea deciziei CNAS nr. 94/2018/45917 din 29 mai 2018 privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă a lui Sergiu Marian, în partea stagiului stabilit de cotizare de 33,5 de ani, obligarea CNAS să facă modificări în decizia contestată cu introducerea în stagiul lui de cotizare termenul de 5 ani 9 luni de activitate în calitate de avocat în cadrul BAA „Just”, în perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014, precum și încasarea de la CNAS în beneficiul lui a cheltuielilor ce țin de judecarea cauzei.

Prin hotărârea din 2 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Marian.

A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Botanica mun. Chișinău nr. 94/2018/45917 în partea stagiului de cotizare de 33,5 ani al lui Sergiu Marian.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare privind stabilirea pensiei lui Sergiu Marian, termenul de 5 ani și 09 luni în calitate de avocat în cadrul Biroului Asociați de Avocați „Just”, pe perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014.

Au fost încasate din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Sergiu Marian cheltuielile de judecată în sumă de 28,20 de lei.

La 3 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 10 februarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 2 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia de a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare al lui Sergiu Marian termenul de 5 ani și 09 luni în calitate de

avocat în cadrul BAA „Just”, pe perioada 31 octombrie 2008 - 25 iulie 2014, or reclamantul/intimat a prezentat probe, precum ordinele de plată efectuate de BAA „Just” către Ministerul Finanțelor, cu destinația plătitor Contribuții individuale de asigurări sociale de stat obligatorii.

Prin urmare, prima instanță și instanța de apel au reținut că reclamantul/intimat a depus diligență în vederea acumulării probatoriului, iar faptul că această perioadă nu este inclusă în baza de date a pârâtei/apelantei, nu-i poate fi imputată lui Sergiu Marian.

Mai mult, chiar dacă angajatorul nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de lege pentru asociații BAA „Just” corespunzător, aceste omisiuni nu pot fi imputate reclamantului/intimat, din care motiv această perioadă urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că în refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a fost dat răspuns lui Sergiu Marian de ce nu au fost luate în calcul probele prezentate de acesta (ordinul de plată nr. 38 din 24 decembrie 2009 privind achitarea contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii pentru anul 2009, precum și alte probe).

La 28 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

La 28 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

A remarcat că intimatul nu a putut confirma faptul că în perioada 30 noiembrie 2008 - 25 iulie 2014 a activat în cadrul BAA „Just”, deoarece întru motivarea pretențiilor înaintate, Sergiu Marian urma să prezinte copiile autentificate ale ordinului de angajare/concediere de la BAA „Just”.

Respectiv, a considerat că este nemotivată și lipsită de orice temei și logică juridică concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare potrivit căreia activitatea intimatului în cadrul BAA „Just” este confirmată printr-o copie a informației prezentată de BAA „Lexjustior” și semnată de către avocatul lui Sergiu Marian, pe care lipsește și ștampila de autentificare a biroului emitent al acesteia.

Or, este evident faptul că un birou asociat de avocați nu poate confirma activitatea unei persoane într-un alt birou de avocați, neprezentând în acest sens niciun argument motivat legal sau careva acte justificative (confirmative) în acest sens.

De asemenea, a accentuat că în informația parvenită de la BAA „Lexjustior” se indică și asupra faptului că de către BAA „Just” nu a fost depusă declarația persoanei asigurate forma REV-5, ceea ce denotă, repetat, caracterul dubios al informației menționate, în contextul în care declarațiile persoanei asigurate se referă la o altă entitate și nu sunt de natura datelor cu caracter public.

A mai notat că intimatul, în calitatea sa de fondator și membru al BAA „Just”, nu putea să nu cunoască faptul că entitatea în fruntea căreia se afla, nu a prezentat (depus) declarația persoanei asigurate forma REV-5.

Așadar, de către Casa Națională de Asigurări Sociale au fost întreprinse toate măsurile legale întru respectarea dreptului persoanei de a beneficia de pensia garantată de stat.

Având în vedere prevederile Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legii bugetului asigurărilor sociale de stat și Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017 și ținând cont de faptul că angajatorul poartă responsabilitate pentru prezentarea declarațiilor persoanelor asigurate REV-5 corecte și veridice pe toți angajații entității, intimatul urma să se adreseze la angajator (practic la sine însuși), care are împuternicirea de completare/corectare a datelor declarate inițial.

Astfel, odată cu completarea contului personal de asigurări sociale cu informația restantă, realizând stagiul de cotizare necesar, Sergiu Marian deja se poate adresa la Casa Teritorială de Asigurări Sociale, conform vizei de domiciliu, întru realizarea dreptului pretins.

Totodată, a specificat că intimatul, la solicitarea cheltuielilor de judecată, nu a demonstrat aportul real al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru acordarea asistenței juridice, faptul în ce măsură munca avocatului, în cauza respectivă, i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, natura și durata relației dintre avocat și client etc.

La 23 noiembrie 2022, în adresa lui Sergiu Marian și BAA „Just” a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 204), fiind recepționată de BAA „Just” la 29 noiembrie 2022, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 205).

Correspondența menționată, care conținea copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, expediată în adresa lui Sergiu Marian a fost returnată de către oficiul poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 206-207).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Sergiu Marian și BAA „Just” nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 septembrie 2022, în ședință publică (f. d. 180).

Din materialele dosarului rezultă că copia dispozitivului deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei, prin intermediul poștei electronice, la 22 septembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 190).

Cert este și faptul că la 28 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 191-192).

Tot actele cauzei atestă că copia deciziei motivate din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei, prin intermediul poștei electronice, la 27 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 193).

Se mai constată că la 28 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 196-200).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același

timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu